

Zemes izmantošana

Arnis Muižnieks

Daži termini

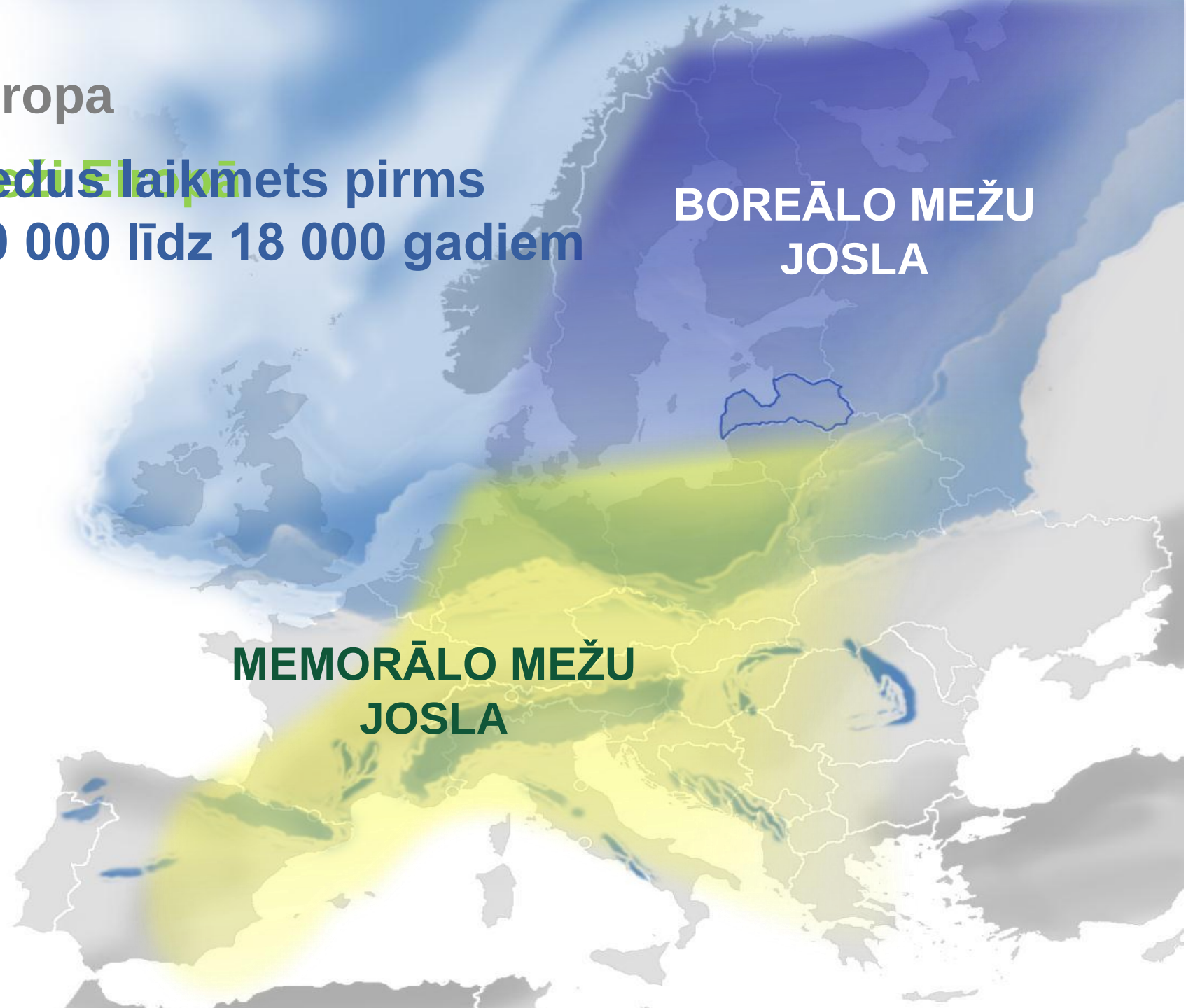
- **Mežs**- ekosistēma visās tās attīstības stadijās (arī jauns mežs ir mežs, tāpat kā bērns ir cilvēks)
- **Atjaunošanas cirte**- (pašlaik normatīvajā regulējumā lietoti termini kailcirte, izlases cirte)
- **Meža izciršana**- mežs tiek nocirsts ar mērķi zemi izmantot citiem lietošanas mērķiem (mājas būvniecībai, Rail Baltic, lauksaimniecība, citur palmu eļļas plantāciju ierīkošanai)
- **Meža ciršana (zāģēšana)**- koksnes ražas ieguve vienā vai vairākos paņēmienu. Latvijas normatīvais regulējums paredz obligātu nozāģētās platības atjaunošanu.
- **Ekoloģiskie koki**- ar likumu noteiktais vai brīvprātīgi pieņemtais augošo koku skaits, kas jāatstāj nenozāģēts veicot atjaunošanas cirti

Eiropa

Medi Eirupā
Ledus laikmets pirms
20 000 līdz 18 000 gadiem

BOREĀLO MEŽU
JOSLA

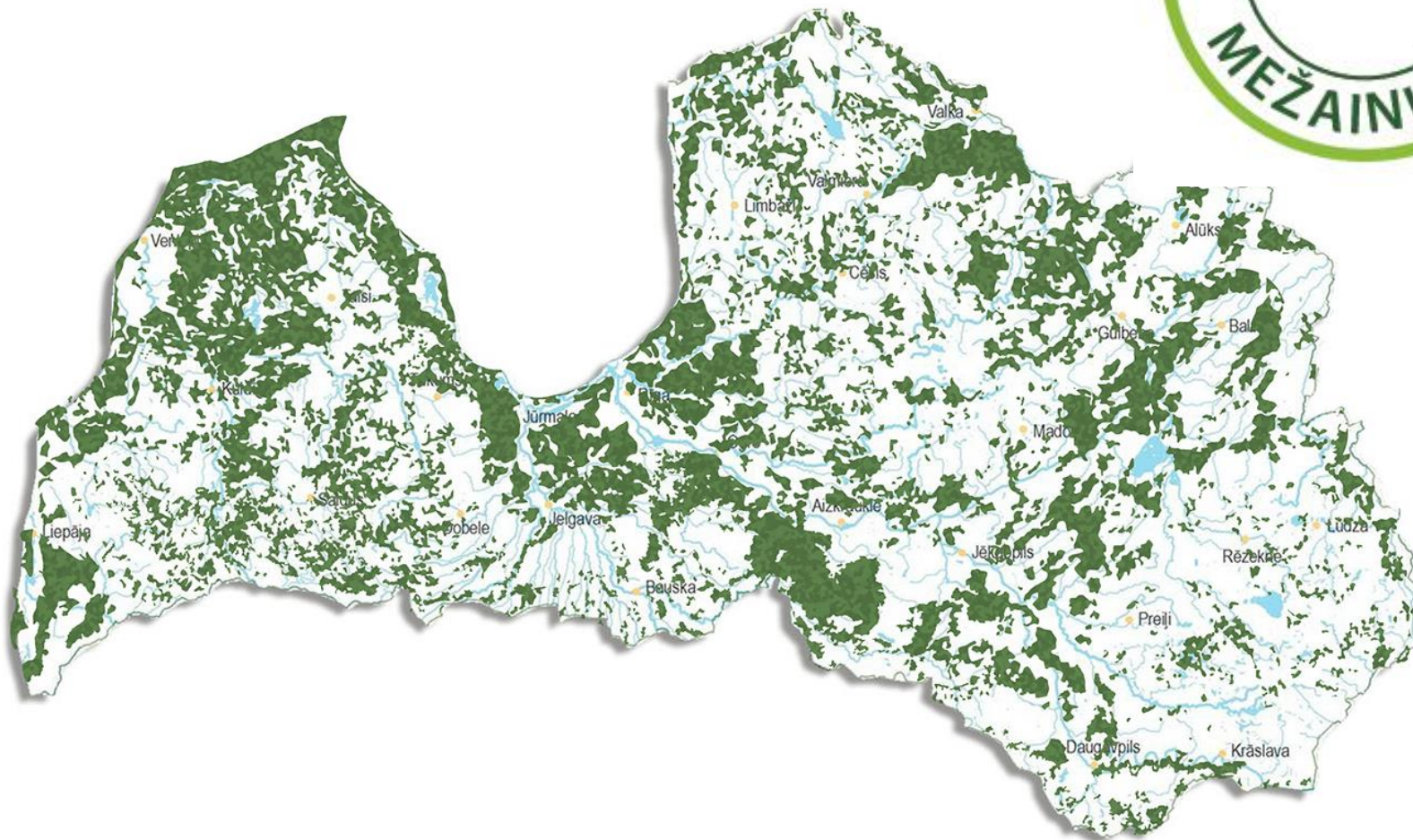
MEMORĀLO MEŽU
JOSLA

An aerial photograph of a vast, dense forest in Latvia. The forest is composed of various types of trees, including deciduous trees with bright green foliage and coniferous trees with darker green needles. The perspective is from a high vantage point, looking down on the forest canopy. The text 'Mežs Latvijā' is overlaid in the center of the image in a white, bold, sans-serif font.

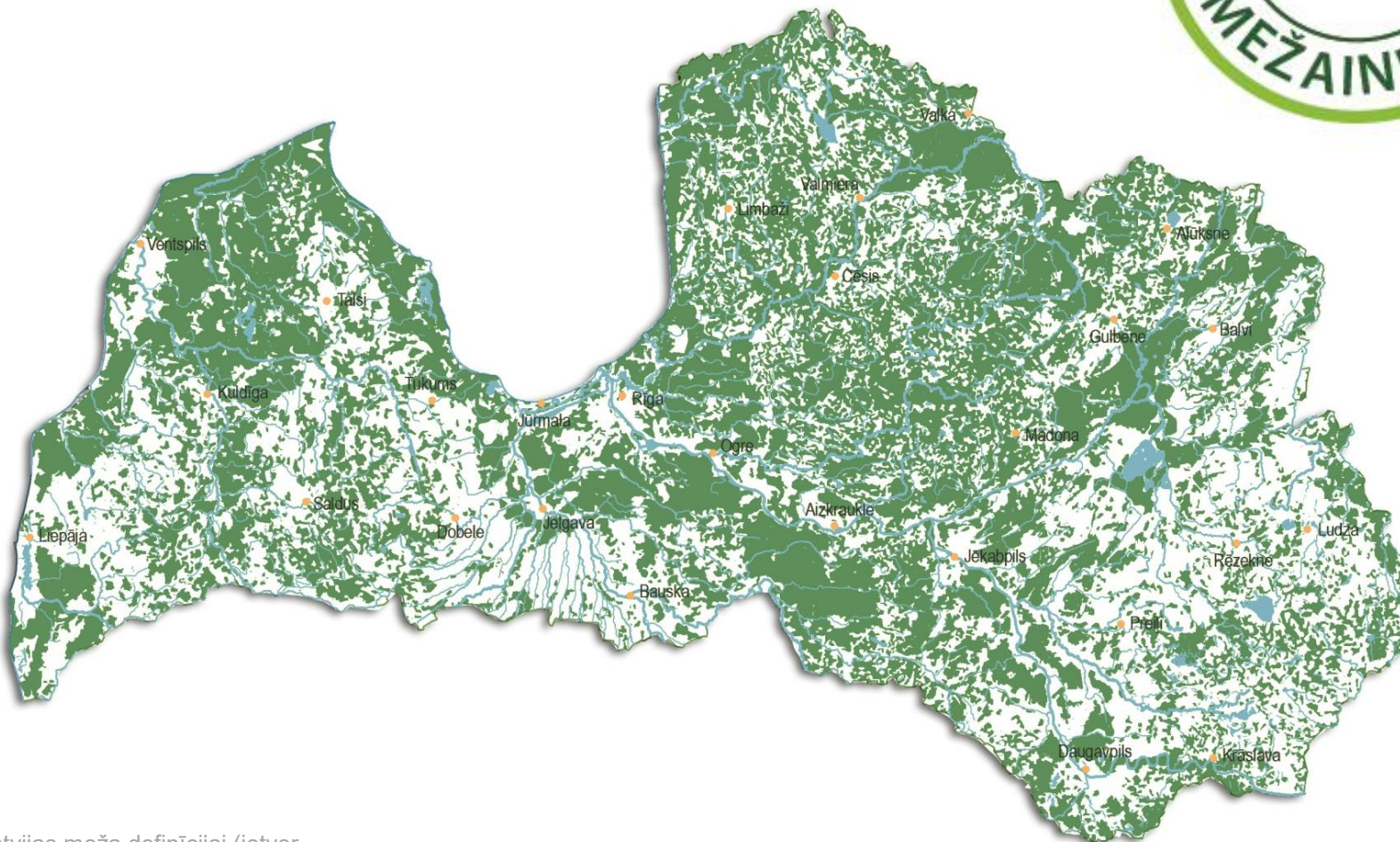
Mežs Latvijā

Meži Latvijā 1925

Meži Latvijā 2023

Latvija ir viena no mežiem bagātākajām valstīm Eiropā, jo Latvijā meži klāj 3,3 milj. ha teritorijas*

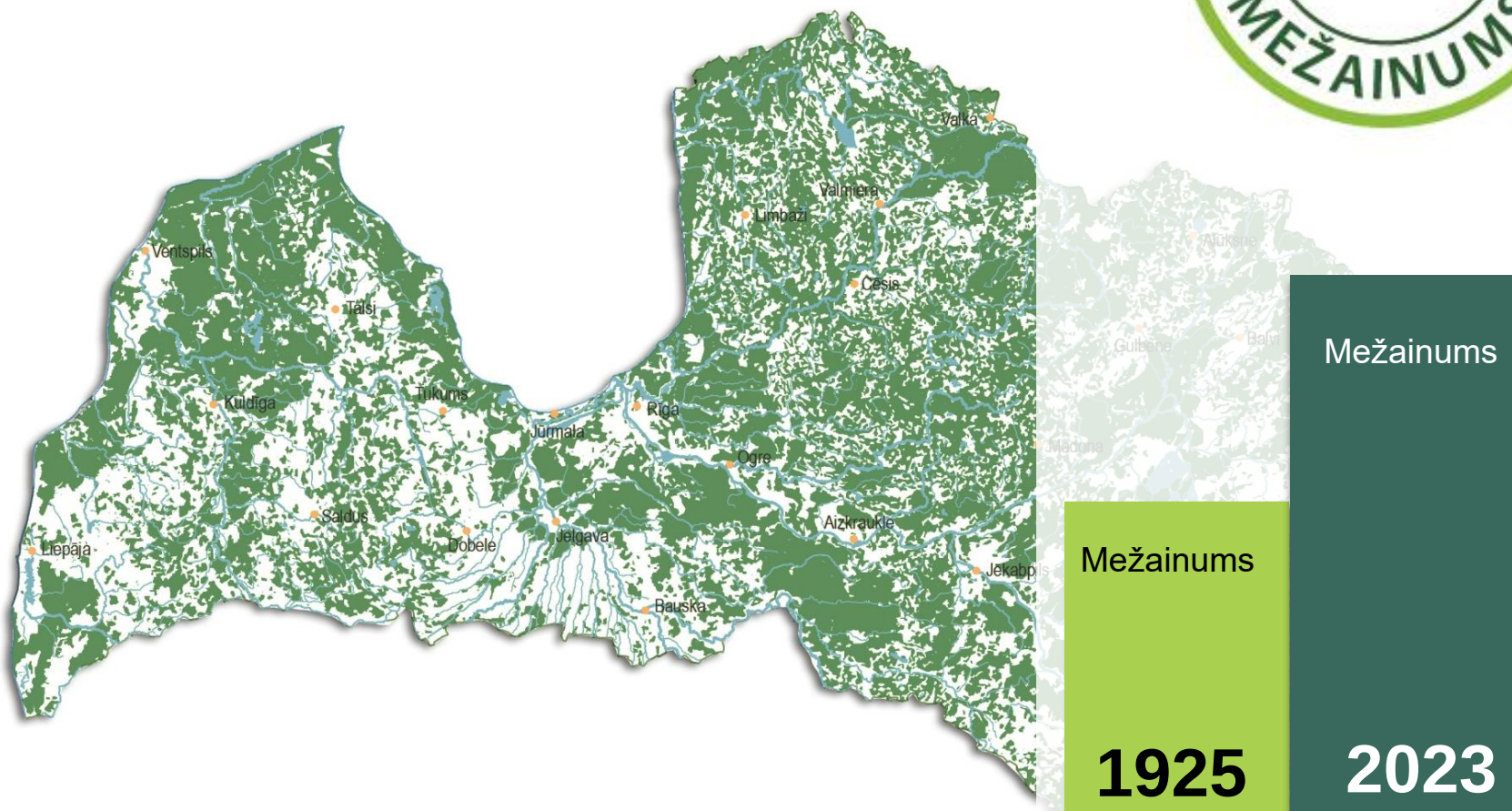

* Meža platība atbilstoši Latvijas meža definīcijai (ietver mežaudzes, iznīkušas audzes, degumus, vējgāzes, izcirtumus)

Avots: LR Zemkopības ministrija

Meži Latvijā 2023

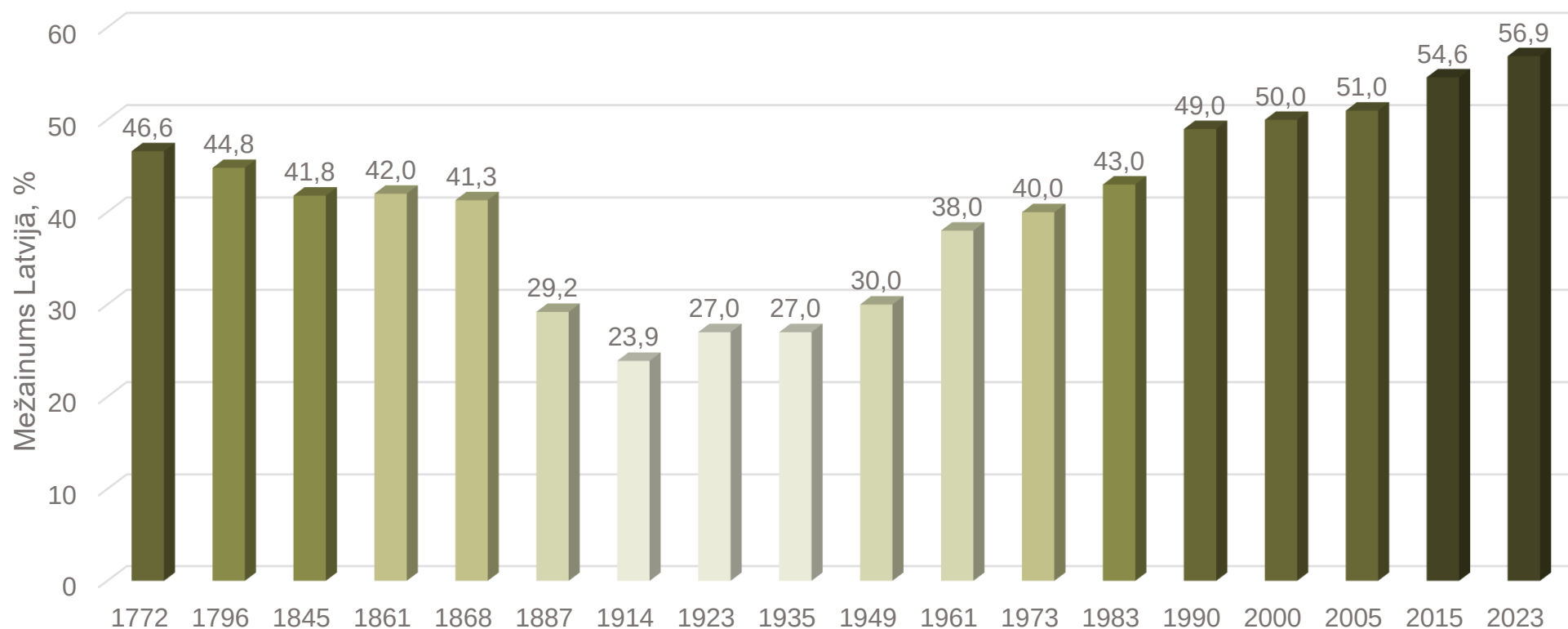
Latvija ir viena no mežiem bagātākajām valstīm Eiropā, jo Latvijā meži klāj 3,3 milj. ha teritorijas*

* Meža platība atbilstoši Latvijas meža definīcijai (ietver mežaudzes, iznīkušas audzes, degumus, vējgāzes, izcirtumus)

Avots: LR Zemkopības ministrija

Mežainums Latvijā, % 1772-2023

Avots: 1772–1914 rakstu krājums «Mežierīcība Latvijā», 1923–1990 Meža fonds, 1990–2023 aprēķināts pēc MSI

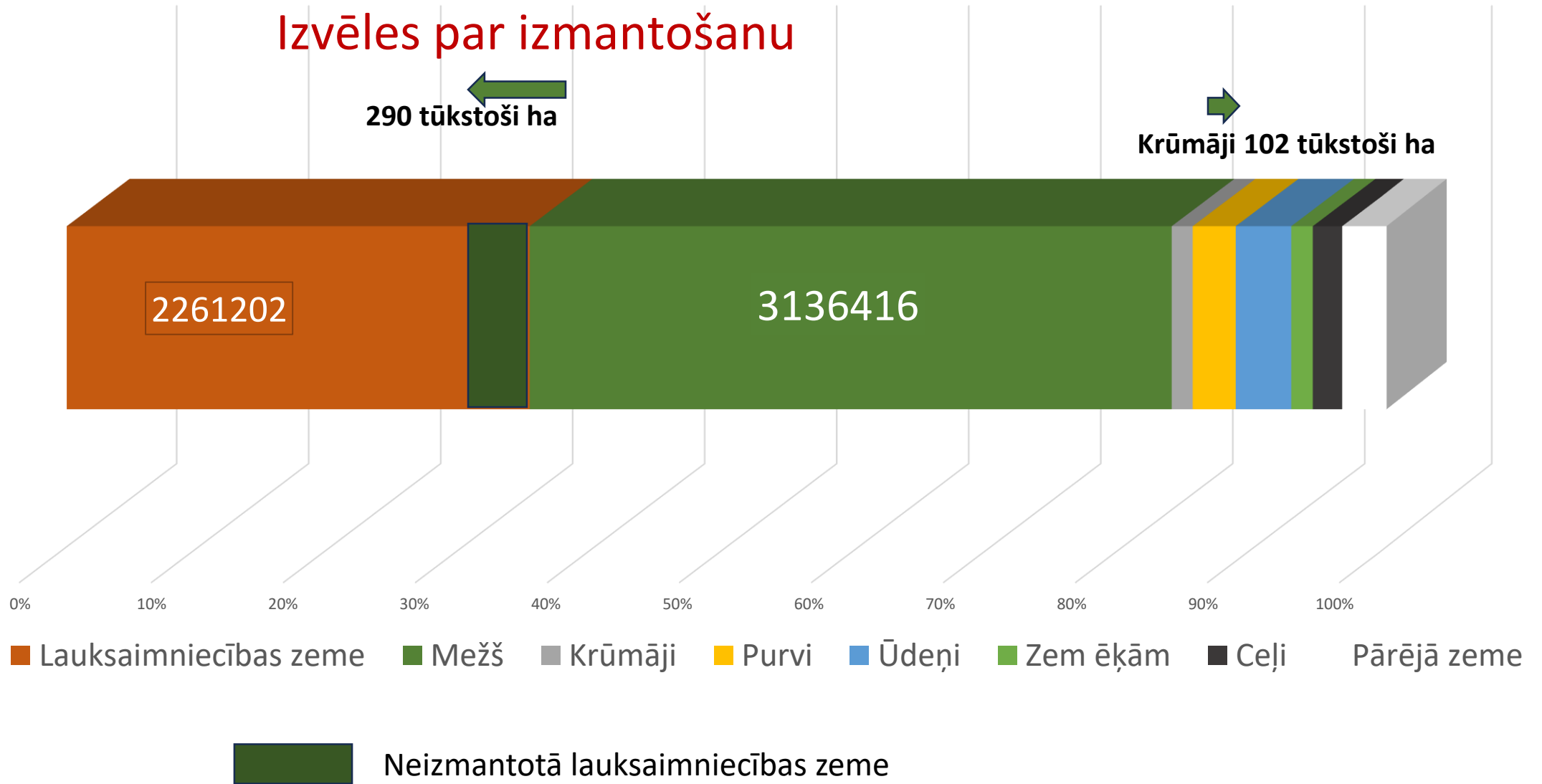
1930. gadi

šodien

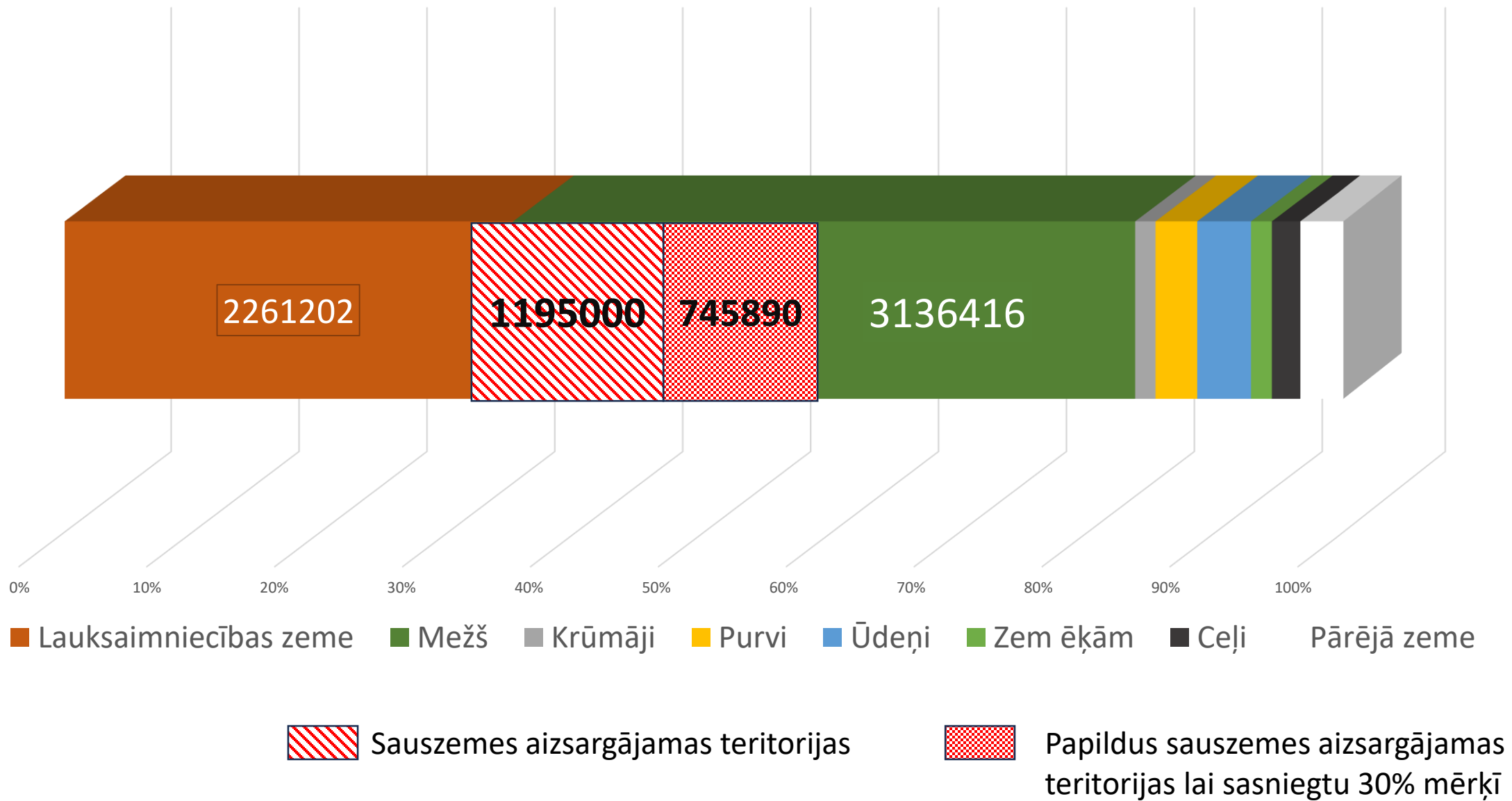

Zemes kategorijas, ha

Izvēles par izmantošanu

Zemes kategorijas, ha

Ekoloģiskie koki

2001 - 2022. GADS

VALSTS MEŽOS APTUVENI **3,1** MILJ. M³

PRIVĀTAJOS **2,4** MILJ. M³

IZVĒLES

Dabas aizsardzības attīstība ar vai bez
zemes īpašnieku iesaistes?

Nihil habendi nihil deest.

(Kam nekā nav, tam nekā netrūkst)

vai

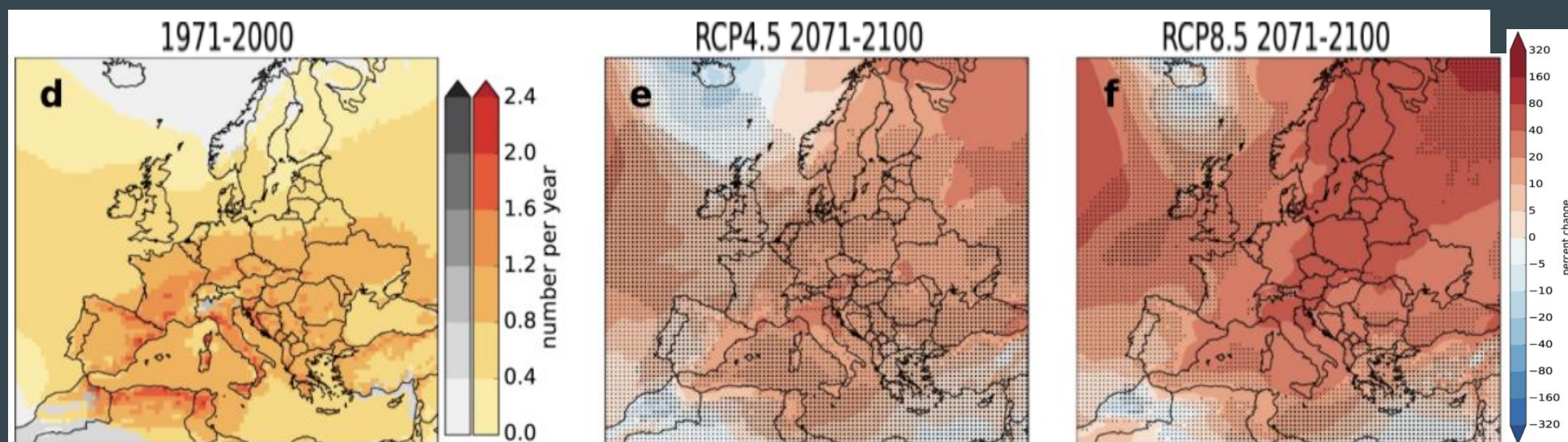
- Līgumi par brīvprātīgu apņemšanos
 - Kompensācijas
 - Pakāpeniskās cirtes

Atšķirībā no totalitāras varas principiem padomju varas laikā, kur nebija ļauts pastāvēt privātīpašumam, bet pastāvēja bezmaksas medicīna un augstākā izglītība, Latvijas valstī indivīdam jāspēj pašam sevi nodrošināt ar saviem līdzekļiem, tostarp, maksājot par veselības aprūpes pakalpojumiem, bet savukārt, valsts garantē tiesības uz privātīpašuma esamību un tā izmantošanu savu vajadzību nodrošināšanai un valsts ekonomikas funkcionēšanai, bet nenodrošina indivīdam bez maksas visas vajadzības, tostarp veselības aprūpi, līdz ar to demokrātiskai valstij nav tiesību nacionalizēt privātīpašumu bez taisnīgas atlīdzības!

(Kāda zemes īpašniece Vidzemē)

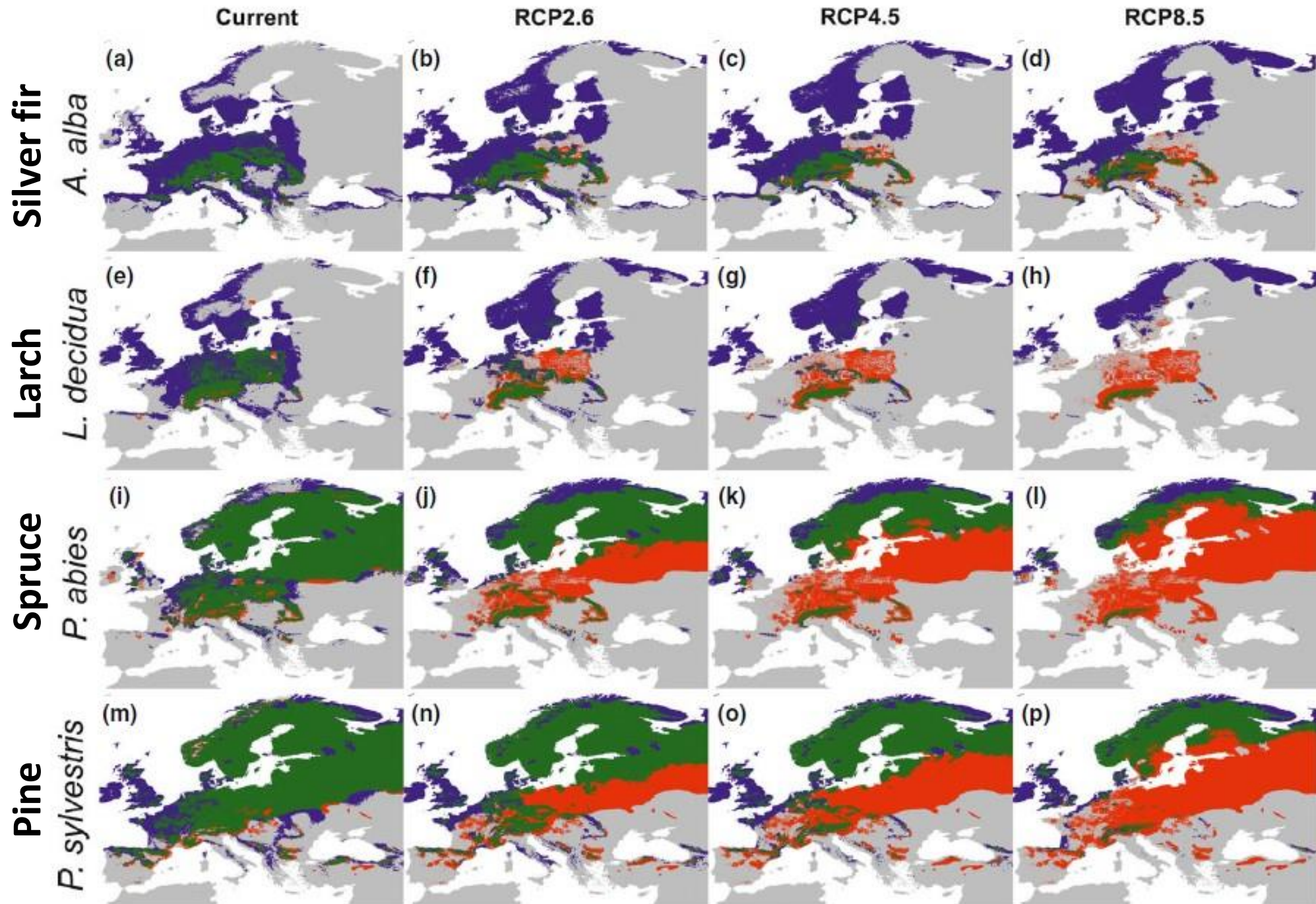
Viesuļi un negaisi

Negaisu, kas nes >25 m/s
brāzmas, skaits gadā

Anja T. Rädler, Pieter H.
Groenemeijer, Eberhard Faust,
Robert Sausen, Tomáš Púčik

Zils – iegūst
Zaļš – kā
pašlaik
Sarkans - zaudē

Source: Dyderski, Marcin & Paż, Sonia & Frelich, Lee & Jagodziński, Andrzej. (2018). How much does climate change threaten European forest tree species distributions?. *Global Change Biology*. 24. 1150-1163. 10.1111/gcb.13925.

Klimata risku mazināšana un adaptācija

Darām kā līdz šim vai aktīva meža apsaimniekošana

- Rotācijas cikls- vairākas ražas īsākā periodā saimnieciskajos mežos (īpaši eglei kūdreņos)
- Piemērota stādāmā materiāla izmantošana un nepārbiezinātu stādījumu ierīkošana
- Savlaicīga un pareiza kopšana

Arī tā ir izvēle!

Lielākas iespējas
saimniekiem pieņemt
lēmumus par meža
audzēšanas modeļiem
saimnieciskajos mežos;

Taisnīgas kompensācijas
par aprobežojumiem

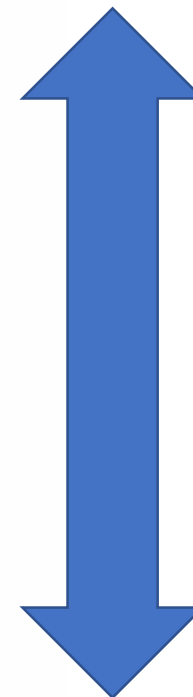

Jaunas
aprobežotas
teritorijas

Klimata
pārmaiņu
mazināšana,
CO₂ piesaiste
mežsaimniecībā

Bioloģiskā
daudzveidība

Klimata
pārmaiņu
mazināšana,
CO2 piesaiste

Bioloģiskā
daudzveidība

A changing climate means changing habitats,

Izmaiņas klimatā nozīmē izmaiņas biotopos

Climate change and biodiversity

EXPERT REVIEWERS

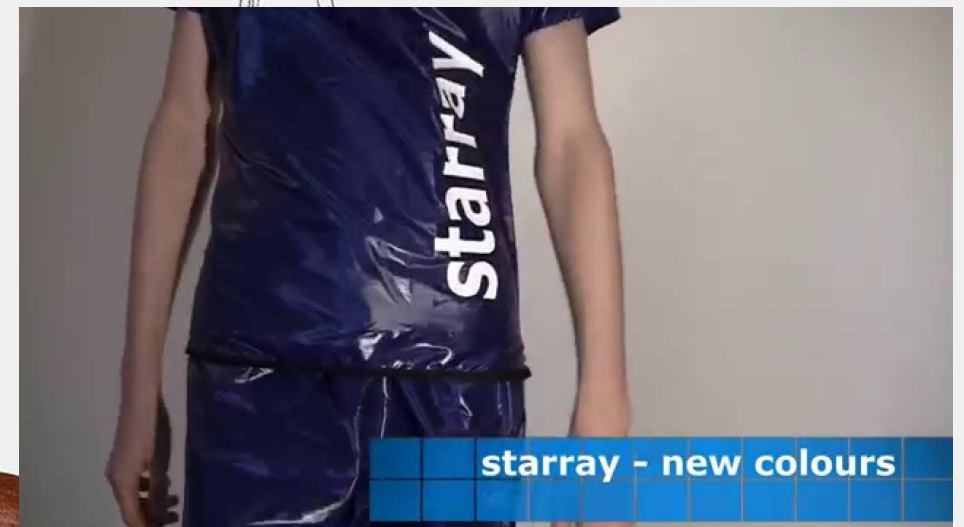
Professor Ary Hoffman FAA

*Australian Laureate Fellow, Department of
Genetics & Department of Zoology
The University of Melbourne*

The link between climate change and biodiversity has long been established. Although throughout Earth's history the climate has always changed with ecosystems and species coming and going, *rapid* climate change affects ecosystems and species ability to adapt and, contributing to biodiversity loss.

Sabiedrības izvēle

starray - new colours

MEŽA NOZARE

Vīzija, misija

Mēs veidojam sakoptu, neatkarīgu un pārtikušu Latviju

Uz tradīcijām un vērtībām balstīts zināšanu līderis bioekonomikas produktu radīšanā un izmantošanā.

CILVĒKI

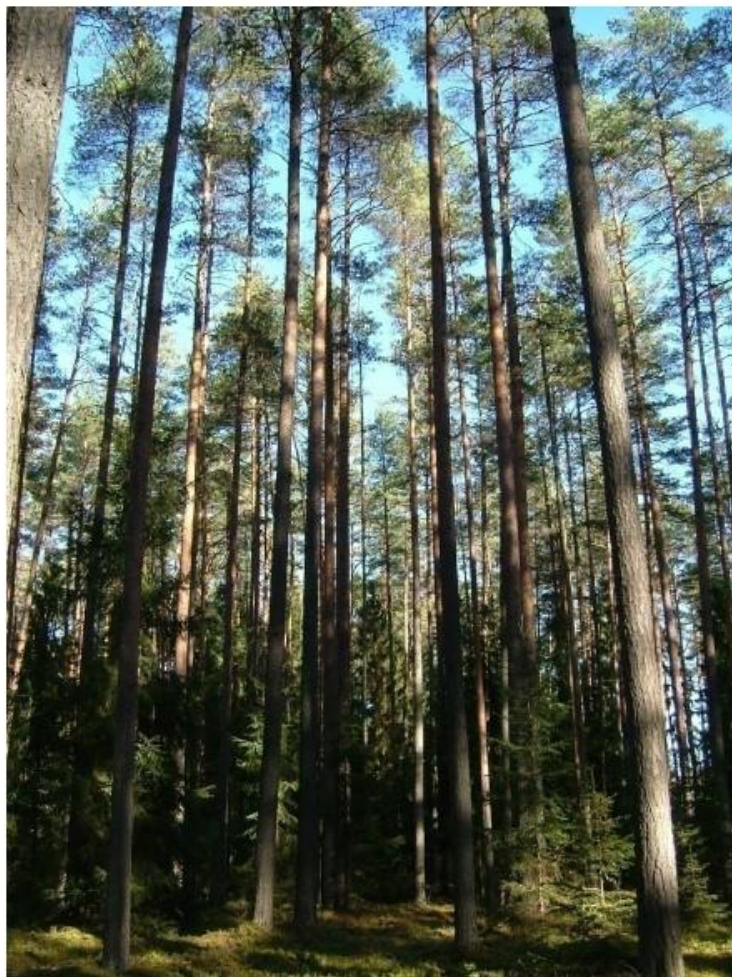

ZEME

VALSTS

Izcila ģenētiskā kvalitāte

Plusoku atlase (no 1957)

Rezultāti: ik gadus 8-10 000 ha jaunaudžu

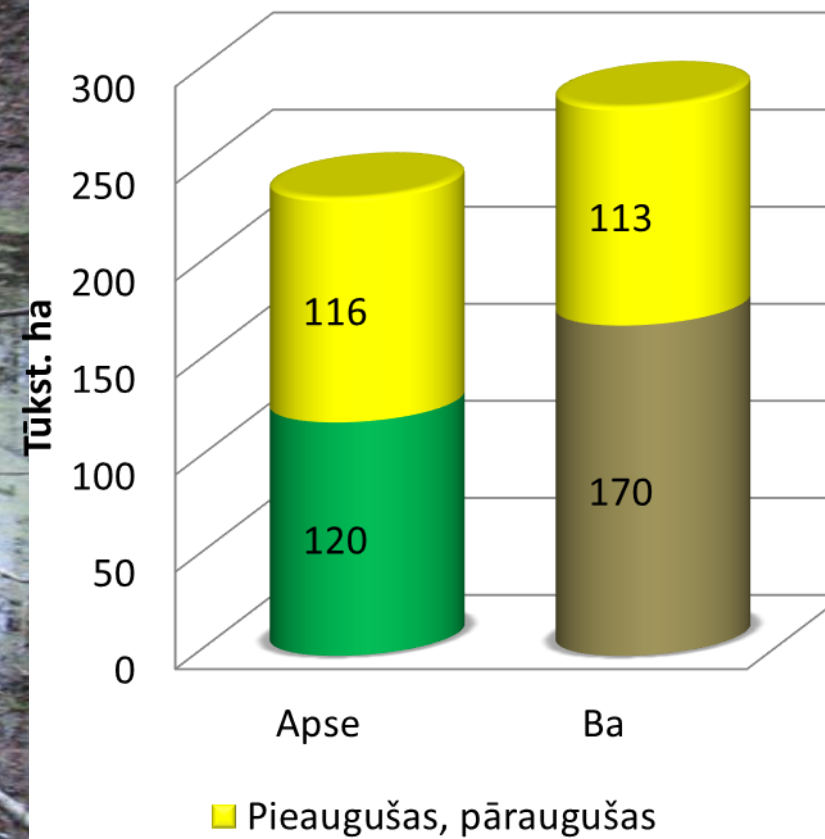
Izcils hidroloģiskais režīms

Meža meliorācija

Skābekļa piekļuve saknēm

Atjaunotas nīkstošās audzes

Mēs veidojam sakoptu, neatkarīgu un pārtikušu Latviju

Paldies par uzmanību!

**Arnis Muižnieks
info@mezaipasnieki.lv
www.mezaipasnieki.lv**